

KUTSESTANDARD

Klaasipuhuja, tase 5

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Klaasipuhuja, tase 5	5

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus
Klaasipuhuja, tase 5 valmistab piibuga puhudes ja/või käsitsi tööriistadega vormides erineva keerukusega kvaliteetseid ja esteetilisi klaasesemeid traditsioonilistes ning kaasaegsetes tehnikates. Klaasipuhuja kavandab, valmistab ja viimistleb unikaalsemeid või väikesarju ning esitleb valmistoodangut. Klaasipuhuja annab edasi oma kutsealaseid oskusi ja teadmisi ning organiseerib ja juhendab kaastöötajate tööd, vastutades klaasipuhumisprotsessi sujuvuse eest. Klaasipuhuja töötab klaasistuudios või -tehases, ta võib töötada ka iseseisva ettevõtjana. Klaasipuhuja osutab oma oskuste piires teenuseid (nt klaasipuhumismeistri assisteerimine, harrastajate juhendamine, õpitubade ja huvialaringide juhendamine, klaasipuhumist tutvustavate ürituste läbiviimine). Klaasipuhujal on paindlik tööaeg, vajadusel hooajatöö ja töö puhkepäevadel. Töö on füüsiliselt pingutav, töötempo on kiire, võib esineda töötamist sundasendis. Tööülesanded on kindlaks määratud ja vahelduvad. Klaasipuhuja töötab ruumis, kus on tavapärasest kõrgem temperatuur ja ere valgus. Töötamisel puututakse kokku kuumade töövahendite, toksiliste ainete, tolmu, müra ja vibratsiooniga, mis võib kujutada ohtu tervisele, mistõttu tuleb kasutada töökaitsevahendeid ja järgida tööohutusnõudeid. Kutsealal töötab ka klaasipuhuja assistent, tase 4, kes valmistab piibuga puhudes ja/või käsitsi tööriistadega vormides lihtsamaid kvaliteetseid ja esteetilisi klaasesemeid, kasutades klaasipuhumise tähtsamaid traditsioonilisi ning kaasaegseid tehnikaid ja töövõtteid. Ta osaleb klaasi kuumtöötlemise protsessis meeskonna liikmena.
A.2 Tööosad
A.2.1 Klaasesemete valmistamine
A.2.2 Klaasipuhumisalane ettevõtlus
A.3 Kutsealane ettevalmistus
Klaasipuhuja, tase 5 on omandanud kutseoskused töö käigus või on läbinud eelnevat töökogemust nõudva 5. taseme (jätku)õppe.
A.4 Enamlevinud ametinimetused
Klaasipuhuja.

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur
Selle kutse taotlemisel tuleb tõendada kõik kompetentsid.

B.2 Klaasipuhuja, tase 5 üldoskused

Tegevusnäitajad:

1. järgib oma tegevuses käsitöölise eetikanõudeid (vt lisa 1 Käsitöölise kutse-eetika);
2. säilitab ja arendab oma kutseoskusi; hoiab end kursis tehnoloogiliste muutustega ja erialase terminoloogiaga; jagab ja vahetab erialast informatsiooni inglise keeles;
3. tegutseb vastutustundlikult ja eesmärgipäraselt, võttes oma tegevuses arvesse töötervishoiu, keskkonnahoiu, tööohutuse ja kultuuripärandi hoidmise reegleid;
4. kohaneb meeskonnaga, tajub oma rolli meeskonnas, järgib kokkuleppeid; vajadusel lahendab konflikte; juhib meeskonda;
5. reageerib kiiresti tööprotsessis tekkinud eriolukordades;
6. valib sihtgrupile vastava suhtlemisviisi; esitab teabe selgelt, loogiliselt ja sihtgrupile mõistetavalt; reageerib ootamatutele olukordadele adekvaatselt, lahendab probleeme;
7. kasutab arvutit infootsinguks ja kommunikatsiooniks (e-kirjad, tutvustuskirjad, arved jm); järgib oma tööga seotud õigusakte, sh autorikaitse seadust, tarbijakaitse seadust.

B.3 Kompetentsid

B.3.1 Klaasesemete valmistamine

EKR tase 5

Tegevusnäitajad:

1. visualiseerib valmistatava eseme, kasutab seejuures erinevaid kavandamisvõtteid ning lähtudes enda või etteantud kavandist valib sobivaima valmistustehnika ja teeb sellele vastavad tööjoonised;
2. valib ja hangib vajalikud materjalid ja tarvikud, lähtudes töö tasuvusest, tellija vajadustest, töö lõppkvaliteedist ja keskkonnateguritest, hinnates seejuures materjalide ja tarvikute kulu, hinda ja kvaliteeti; hoiustab materjalid nõuetekohaselt;
3. valib tööülesandest, kavandist ja/või tööjoonisest lähtuvalt sobiva kuumtööstlustehnika ja klaaseseme valmistusviisi; hindab eseme valmistamise võimalikkust;
4. valmistab tööülesandest lähtuvalt ette vajalikud materjalid ja tarvikud;
5. järgib säästliku materjalikasutuse, keskkonna ja kultuuripärandi hoidmise põhimõtteid; töötab seadmete ja tööriistadega turvaliselt ja ergonoomiliselt ning tööohutusnõuetele vastavalt;
6. planeerib tööks kuluva ressursi ja tööde järjekorra, arvestades seejuures tööde mahu, toodete hulga tööandja ja/või tellija vajadustega jm; vajadusel võtab kasutusele tööd hõlbustavaid meetodeid, vajaduse korral kasutab seejuures spetsialistide abi; valib välja sobivad töövahendid ja seadmed; seab valitud valmistustehnikast lähtudes sisse töökoha;
7. kontrollib seadmete ja tööriistade korrasolekut, puhastab tööriistu ja -vahendeid (nt puhumis- või valamismorme), teeb lihtsamaid hooldustoiminguid; vajadusel kasutab spetsialisti abi;
8. valmistab kuumtööstlustehnikas tööjoonistele vastava klaaseseme, kasutades sobivaid tööriistu, -vahendeid ja materjale; kombineerib erinevaid kuumtööstlustehnikaid; dokumenteerib esemete valmistamise tööprotsessi esemete kordusvalmistamiseks;
9. töötleb puhutud klaasesemeid, kasutades erinevaid külmtööstlustehnikaid, sh dekoreerimistehnikaid;
10. viimistleb valmistatud klaasesemed kül- või kuumtööstlustehnikas.

B.3.2 Klaasipuhumisalane ettevõtlus

EKR tase 5

Tegevusnäitajad:

1. hindab tegutsemise eesmärgist lähtuvalt ettevõtluse võimalusi; valib talle sobiva ettevõtlusvormi; korraldab ettevõtte tegevust, arvestades kutsealast teavet ja õigusakte ning lähtudes väikeettevõtte juhtimise põhitõdedest; koostab tegevusplaani ja korraldab tööprotsessi (sh kvaliteedi tagamise), tagades vajalikud ressursid ja meeskonna motiveerituse;
2. annab arusaadavalt edasi kutsealaseid oskusi ja teadmisi teistele klaasipuhujatele ja praktikantidele; organiseerib ja kontrollib juhendatavate tööd, annab juhendatavatele konstruktiivset tagasisidet, probleemide ilmnemisel pakub välja lahendusi;
3. turuseisust lähtuvalt leiab oma tootele ja/või teenusele sobiva sihtgrupi; kujundab sihtgrupist lähtudes toote ja/või teenuse, arvestades vajadust ja nõudlust uute toodete järele; leiab oma tootele ja teenusele sobivaima teostusviisi, lähtudes sihtgrupist, logistikast, tasuvusest ja tootmisbaasist; kujundab toote ja/või teenuse hinna; korraldab toote pakendamise, vajadusel koostab kasutusjuhendi;

4. organiseerib oma toodete ja/või teenuste esitluse ning müügi, arvestades nõudlust, võimalusi, tasuvust jm; kasutab sidusvaldkondade ja rahvusvahelise koostöö võimalusi müügi edendamisel.

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	19-03112021-2.6/3k
2. Kutsestandardi koostajad	Kai Kiudsoo-Värv, FIE Kai Kiudsoo-Värv Maret Lehis, Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit Kateriin Rikken, Rikkeriin Klaas OÜ Eili Soon, Eesti Klaasikunstnike Ühendus Inna Soonurm, SA Innove
3. Kutsestandardi kinnitaja	Kultuuri Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	23
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	03.11.2021
6. Kutsestandard kehtib kuni	02.11.2026
7. Kutsestandardi versiooni number	3
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	7315 Klaasipuhujad, -lõikajad, -lihvijad ja -viimistlejad
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	5
C.2 Kutsenimetus võõrkeeles	
Inglise keeles	Glass blower, EstQF Level 5
C.3 Lisad	
Lisa 1 Käsitöölise kutse-eetika	